

ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის
მინისტრის აპარატი

2017 წლის მეორე კვარტლის ანგარიში

ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში აფხაზეთის მინისტრის ა/რ აპარატის მიერ განხორციელებული სამუშაოების შეფასების მთავარი კრიტერიუმია ნდობის აღდგენისა და შერიგების სფეროში ინოვაციური მიდგომების შემუშავება, აფხაზეთის გახლეჩილი საზოგადოების წევრებს შორის ნდობის აღდგენისა და შერიგების პროცესის ხელშეწყობა, გაყოფილ ტერიტორიებზე მცხოვრებ, საერთო ინტერესების მქონე ჯგუფებს შორის ურთიერთობების ხელშეწყობა, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და სხვა ტიპის ელექტრონული კომუნიკაციების მეშვეობით ურთიერთობის, დიალოგისა და ნდობის აღდგენის ხელშეწყობა გამყოფი ხაზებით დაშორიშორებულ საზოგადოებას შორის.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ამ პროცესებში ახალგაზრდების ჩართულობა და საერთაშორისო და ადგილობრივი ინტიტუციების დახმარებით, მათი დამეგობრებისათვის ხელშეწყობა. ინოვაციურ პროექტებში სახალხო დიპლომატიის როლის გაძლიერება, კულტურული მემკვიდრეობის, განათლების, ჯანდაცვის, ეკონომიკის, სპორტის და სხვა სფეროში არსებული და ახალი შესაძლებლობის გამოყენება.

აქედან მიმდინარე, მიმდინარე წელს ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში აფხაზეთის ა/რ მინისტრის აპარატის საქმიანობა მიმდინარეობდა დებულებით გათვალისწინებული პრიორიტეტებისა და სამუშაო გეგმის შესაბამისად.

მოწამეობრივად აღსრულებული მღვდელმონაზონის მამა ანდრეას (ყურაშვილი) დაბადების დღისადმი მიძღვნილი ხსოვნის საღამო (ბაღდათი, 3 აპრილი, 2017)

3 აპრილს სოფელ ბაღდათში ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობის ორგანიზებით ჩატარდა აფხაზეთში, სოფ. კომაწში მოწამეობრივად აღსრულებული მღვდელმონაზონის მამა ანდრეას (ყურაშვილი) დაბადების დღისადმი მიძღვნილი ხსოვნის საღამო, რომელშიც აქტიური მონაწილეობა მიიღო ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის მოადგილემ მანანა ანუამ. საღამოს ესწრებოდნენ ვანისა და ბაღდათის მიტროპოლიტი ანტონი, სასულიერო პირები, ქართული ლიტერატურისა და ხელოვნების გამოჩენილი და, ასევე, ახალგაზრდა მოღვაწეები, ბაღდათში მცხოვრები აფხაზეთიდან დევნილი მოსახლეობა, რომლებიც სიტყვით გამოვიდნენ საღამოზე და ისაუბრეს მამა ანდრეას (ყურაშვილი) და იური-გიორგის (ანუა) ცხოვრებაზე და მათი მოწამეობრივი აღსასრულის მნიშვნელობაზე ქართველი და აფხაზი ხალხის შერიგებისათვის. საღამოზე ნაჩვენები იქნა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მხარდაჭერით შექმნილი დოკუმენტური ფილმი “ხიდი”.

პროექტის „სამხრეთ კავკასიაში მშვიდობის, უსაფრთხოებისა და სტაბილურობის ახალი არქიტექტურის ფორმირება“ ფარგლებში გამართულ კონფერენციაში მონაწილეობა (26 აპრილი, 2017)

2017 წლის 26 აპრილს ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის აპარატმა მონაწილეობა მიიღო კონფერენციაში, რომელიც გაიმართა პროექტის „სამხრეთ კავკასიაში მშვიდობის, უსაფრთხოებისა და სტაბილურობის ახალი არქიტექტურის ფორმირება“ ფარგლებში დიდი ბრიტანეთის მთავრობის „კონფლიქტის, სტაბილურობისა და უსაფრთხოების ფონდის მხარდაჭერით. მინისტრის აპარატთან ერთად კონფერენციაზე მონაწილეობას იღებდნენ სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები: კავკასიური სახლი, შერიგებისა და

სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი, თბილისში დიდი ბრიტანეთის საელჩო, ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიის ანალიტიკური და ანგარიშგების დეპარტამენტი.

კონფერენციაზე განხილულ იქნა ისეთი საკითხები, როგორცაა: „შერიგების პოლიტიკა ახალი გამოწვევების ფონზე“; „სამხრეთ კავკასიაში კონფლიქტების მშვიდობიან ტრანსფორმაციაზე საერთაშორისო მხარდაჭერის გავლენის აღქმა: ხედვა თბილისიდან“; „შეთანხმება ძალის არგამოყენების შესახებ: თბილისი გზაგასაყარზე“.

კონფერენციაში „ძირითადი საკითხები - კონფლიქტურ რეგიონებში არსებული დღევანდელი პრობლემები და მასზე რეაგირების გზები“ მონაწილეობა (28 აპრილი, 2017)

2017 წლის 28 აპრილს ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის აპარატი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან, საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურთან, საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციებთან (UNOG, EUMM) ერთად აქტიურად იყო ჩართული შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატისა და გაეროს ქალთა ფონდის მიერ ორგანიზებულ კონფერენციაში, რომელიც ეხებოდა კონფლიქტურ რეგიონებში არსებულ დღევანდელ პრობლემებს და მასზე რეაგირების გზებს.

კონკრეტულად კი კონფერენციაზე განხილულ იქნა ისეთი საკითხები, როგორცაა: ჟენევის დისკუსიების პერსპექტივები, ჰუმანიტარული და დევნილთა დაბრუნების საკითხები, ძალის არგამოყენების უზრუნველყოფა, უსაფრთხოების და სტაბილურობის საკითხები, არასამთავრობო ორგანიზაციების რეკომენდაციები აღნიშნული მიმართულებით.

აფხაზეთის დღისადმი მიძღვნილი საღამო (24 მაისი, 2017)

ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის აპარატის პარტნიორობით 2017 წლის 24 მაისს შოთა რუსთაველის სახ. თეატრში გაიმართა ღონისძიება, რომელიც მიემდგნა აფხაზეთის დღეს. აღნიშნულ ღონისძიებაზე მინისტრის აპარატის მიერ მომზადდა უნიკალური ფოტოგამოფენა, რომელიც მიემდგნა მუჰაჯირობის თემას. აღნიშნულმა გამოფენამ დამთვალიერებელთა და მონაწილეთა დიდი ინტერესი გამოიწვია. ღონისძიების მთავარი ორგანიზატორი იყო აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა.

მრგვალი მაგიდა თემაზე „კონფლიქტური რეგიონები და ადამიანის უფლებები“ (8 ივნისი, 2017)

2017 წლის 8 ივნისს ფრიდრიხ ნაუმანის ფონდის - „თავისუფლებისათვის“ - ორგანიზებით გაიმართა მრგვალი მაგიდის შეხვედრის მეოთხე რაუნდი - „კონფლიქტური რეგიონები საქართველოში“

და ადამიანის უფლებები“. კონფლიქტის სფეროში საქართველოს მთავრობის წარმომადგენლებმა, პოლიტიკურმა პარტიებმა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლებმა განიხილეს კონფლიქტის ზონებში ადამიანის უფლებების დარღვევის ფაქტები და ყურადღება გამახვილეს პრობლემის მოგვარების დიპლომატიური გზების საჭიროებაზე.

ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის აპარატის პირველმა მოადგილემ, ქალბატონმა ბელა კოპალიანმა აღნიშნულ შეხვედრაზე გააკეთა მოხსენება აფხაზეთის ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ადამიანის უფლებების დარღვევის ფაქტებთან დაკავშირებით და ისაუბრა რეაგირების მექანიზმებზე, რომელსაც ახორციელებს აფხაზეთის მთავრობა და შესაბამისად საქართველოს მთავრობა. მან პოლიტიკური პარტიები და ჟურნალისტები მოიწვია თავისთან, რათა მოხდეს უფრო მეტი საერთო ინიციატივების გამოვლენა და საკითხთან მიმართებაში საერთო პოზიციების შეჯერება.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ნდობის აღდგენისა და შერიგების საკითხებში მინისტრის აპარატის საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმის (2018-2021) მომზადება (ივნისი, 2017)

მინისტრის აპარატში საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმის (2018-2021) ფარგლებში ჩართულობის სტრატეგიის სამოქმედო გეგმისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ბიუჯეტით განსაზღვრული პრიორიტეტების გათვალისწინებით შემუშავებულ იქნა შემდეგი პროგრამები:

- სამშვიდობო რესურსები-ქართულ აფხაზეთი ურთიერთობები და საქართველოს ევროპული მომავალი
  - ქართველი და აფხაზი ახალგაზრდების ჩართულობა ნდობის აღდგენისა და შერიგებისათვის(საერთაშორისო პროგრამა)
  - მშვიდობის ლაბორატორია
  - აფხაზეთის თემატიკაზე მომუშავე პროფესორების, დოქტორანტების და მაგისტრანტების ჩართულობა ნდობის აღდგენისა და შერიგების პროცესებში
  - კვლევა -"აფხაზეთიდან დევნილი საზოგადოების პოსტრავმული ადაპტაცია და მათი ჩართულობა საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოების მშენებლობის პროცესში
  - დიასპორების ჩართულობა ნდობის აღდგენისა და შერიგების პროცესებში

განსახორციელებელი პროგრამები მიზნად ისახავს კონფლიქტის შედეგად გახლეჩილ ქართულ და აფხაზეთურ საზოგადოებას შორის კომუნიკაციისა და ურთიერთობების გაძლიერებას, თანამშრომლობის გააქტიურებას ერთობლივი, პრაგმატული მნიშვნელობის საკითხებზე(განათლების, სოციალური მეწარმეობის, უსაფრთხო კეთილმეზობლური ურთიერთობების, ინტერკულტურული დიალოგის, ევროინტეგრაციის), საერთო კულტურული მემკვიდრეობის საკითხებზე მსჯელობას, ანალიტიკური აზროვნებისა და აქტიური მოქალაქეობის განვითარებას, რაც მნიშვნელოვანია ნდობის მშენებლობისთვის და კონფლიქტით დაზარალებული საზოგადოების წინაშე არსებული გამოწვევების გასამკლავებლად.

პროგრამის „ნდობის აღდგენისა და შერიგების სამშვიდობო რესურსები“ ფარგლებში
კონფერენცია თემაზე - „აფხაზეთი - არსებული მდგომარეობა, გამოწვევები და პერსპექტივები“
(30 ივნისი, 2017)

აფხაზეთში ამჟამად მიმდინარე მოვლენების ანალიზის საფუძველზე, პროგრამის „ნდობის აღდგენისა და შერიგების სამშვიდობო რესურსები“-ს ფარგლებში მინისტრის აპარატის მიერ 2017 წლის 30 ივნისს ჩატარდა კონფერენცია თემაზე - „აფხაზეთი-არსებული მდგომარეობა, გამოწვევები და პერსპექტივები“.

გამომდინარე იქიდან, რომ აფხაზეთის საკითხის გადაწყვეტა კვლავ ერთ-ერთ აქტუალურ გამოწვევად რჩება, კონფერენციის მიზანი იყო აღნიშნულ თემაზე ინფორმაციის მიღება იმ სამთავრობო და არასამთავრობო ჯგუფებისაგან და ექსპერტებისაგან, რომლებიც კონფლიქტების თემატიკაზე მუშაობენ, ვინც უშუალოდ მონაწილეობს აფხაზეთის პრობლემების კვლევისა და მოგვარების სამუშაო პროცესში.

კონფერენციის პირველ ნაწილში განხილულ იქნა აფხაზეთის დღევანდელი მდგომარეობა სოციალურ-ეკონომიკურ, პოლიტიკურ, კულტურულ სფეროში, რა პრობლემების წინაშე დგას იგი დღეს, რა მექანიზმები მუშაობს და სამომავლოდ რა ინსტრუმენტები შეიძლება იქნას შემუშავებული პრობლემების დასაძლევად როგორც ადგილობრივ, ასევე საერთაშორისო დონეზე.

კონფერენციის პირველი ნაწილი დაეთმო პანელურ დისკუსიებს ისეთ საკითხებზე, როგორც არის:

- აფხაზეთის ომი და პოსტ ტრამვეული ადაპტაცია
- აფხაზეთის ომი და დევნილები (სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის ანალიზი და შედეგები, პოლიტიკურ-სამართლებრივი ასპექტები).
- ჟენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებები: მიღწევები და გამოწვევები.
- ევროკავშირის როლი კონფლიქტის მოგვარებაში.
- საქართველოს მოკავშირე ქვეყნების და ორგანიზაციების ბერკეტები და პრაქტიკული განხორციელების მექანიზმები აფხაზეთის კონფლიქტის დასარეგულირებლად.
- ქართული სახელმწიფოს მიდგომები და სამშვიდობო პოლიტიკის მიმართულებები
- დავების მოგვარება, მშვიდობიანი გზების მაგალითები, სასამართლო ექსპერტიზა
- ადამიანის უფლებები აფხაზეთში
- ინტერკულტურული დიალოგის მნიშვნელობა და გამოწვევები ქართულ-აფხაზურ ურთიერთობებში.
- ახალგაზრდობის ჩართულობა სამშვიდობო ინიციატივებში ხელშეწყობა და მხარდაჭერა.
- სახელმწიფო მოწყობის შესაძლო ახალი მოდელი და აფხაზეთი

შეხვედრის მეორე ნაწილი დაეთმო კონფერენციის პირველ ნაწილში გაწეული რეკომენდაციების აკუმულირებას და დასკვნების მომზადებას, რაც სამომავლოდ გამოიყენა დოკუმენტის სახით და მიეწოდება სამშვიდობო პროცესებში ჩართულ სამთავრობო და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს.